

Nehéz hónapok elé néznek a regionális zenekarok is

✍ Réfi Zsuzsanna

Bár akadnak együttesek, ahol továbbra is van lehetőség koncertezésre, a társulatok zöménél több hónapos kényszerszünet következik, van olyan zenekar, ahol kénytelenek majd egy évvel elhalasztani még a jubileumi hangversenyüket is, más a közkedvelt karácsonyi, újévi hangversenyeiről mondott le, mert nincs helyszín, ahol felléphetne. A regionális zenekarok számára is nagyon nehezek lesznek a következő hónapok, s az is kérdéses, mekkora támogatási összegekre számíthatnak a következő esztendőben. De mindenki bízik abban, hogy tavasszal elindulhat ismét a koncertek sora, addig pedig túlélésre játszanak.

A hatvanadik születésnapra várva...

„Nehéz bármit is tervezni ebben a helyzetben. Ami Egerben biztosnak látszik, hogy egyik legfontosabb játszóhelyünket, a Gárdonyi Géza Színházat bezárják a téli időszakban – mondja **az Egri Szimfonikus Zenekar vezetője, Szabó Sipos Máté**. Szerencsére két nagy hangversenyünket még meg tudjuk ott tartani, de tavaszig biztos, hogy csak szűkebb terekben tudunk muzsikálni, hisz nincs más, hasonló befogadóképességű terem a városban. Az intézmény bezárások és átcsoportosítások kapcsán jó hír, hogy a székhelyünket adó Bartakovics Közösségi Ház nem zárják be, így próbálni fogunk tudni télen is.

Megpróbálunk továbbra is folyamatosan működni, bár ebben az évben anyagilag is nehezebb helyzetbe kerültünk. A Covid alatt megcsappant önkormányzati támogatásunknak csak a 2/3-ad részét sikerült visszakapnunk, miközben az állami forrásokból is kevesebb jutott nekünk, mint tavaly. Az előadó-művészeti többlettámogatás számos pályázatán nem nyertünk forrást – ami az előző évek sikeres projektjeinek fényében elég váratlan és érthetetlen –, továbbá egy nyár elején lezajlott, nagy

koncertünk tiszteletdíját a minisztériumi kifizetési moratórium miatt még nem kaptuk meg. Úgyhogy gyakorlatilag minden pénzünk elfogyott erre az esztendőre, pedig takarékoskodni kellene, hiszen tudjuk, hogy áprilisig nemigen jutunk forrásokhoz. Így is nagyon szerény ellenszolgáltatásért játszanak muzsikusaink, ennél jobban takarékoskodni csak úgy tudnánk, ha egyáltalán nem játszanánk. De ahogy a Covidot is átvészeltük, remélem ezt is kibírjuk. Nem szeretnénk és nem hagyjuk, hogy most hulljon szét mindaz, amit évtizedek alatt felépítettünk.

Mindenesetre dolgozunk, amíg csak lehet. Éppen az idén tíz éves Egri Kamaraopera Fesztiválra készülünk. Nagyon örülök, hogy ha szerényebben is, de meg tudjuk rendezni. Bár pályázati pénzt idén erre sem nyertünk, az egri önkormányzat támogatásával mégis megvalósulhat ez a jubileumi esemény, ami erősíti bennünk a hitet, hogy a kultúra fenntartása, művelése túlélheti az anyagi világ válságát. Vidéki zenekaraink olyan bástyái ennek a munkának, amelyek nélkül megszűnne az igényes zene-kultúra lokális szinten. Bízunk a közönség, a közösség minden koncertünkön megmutatkozó, megtartó erejében, még ha jelenleg minden egyéb külső jel az ellenkező irányba mutat is. Jövőre leszünk 60 évesek. Szeretnénk ezt méltósággal megélni és dolgozni tovább felelősen, hogy legyen értelme a jövőnek.

A Regionális Zenekarok Szövetségének elnökeként pedig elmondja azt is, úgy véli, a gazdasági válság felerősít és vélhetőleg el is dönt majd számos kérdést, azt, hogy mire van és mire nincs szükség, lehetőség. Hol, mit kell mindenképpen megmenteni és mi az, ami nélkülözhető.

„Úgy tűnik, most nem a kulturális intézmények léte a legégetőbb probléma, mégis a kultúra fennmaradásának azok a zálogai.

Egri Szimfonikus Zenekar

Békés Megyei Szimfonikus Zenekar

Vidéken a szimfonikus zenekarok egyben szellemi, művészeti centrumok is, és sok helyen egyedüli képviselői, terjesztői, fenntartói az igényes zeneéletnek. Nem lehet kérdés, hogy szükség van-e rájuk.

A Regionális Zenekarok a legkitettebbek ebben a helyzetben, hisz a szimfonikus zenekarok közt a legkisebb forrásból élnek, de talán éppen ezért fennmaradásuk sem kerül olyan sokba. Lehetőségeik jóval szerényebbek, de működési struktúrájuk rugalmasabb, mint a státuszokban működő együtteseké, ezért közszolgáltatási, sőt közfoglalkoztatási szerepük még inkább felértékelődhet ebben a nehéz helyzetben.

Persze a fordítottja is bekövetkezhet, de én bízom a túlélési esélyünkben. “

Öthónapos kényszerpihenő

„Az idei utolsó koncertünket a reformáció ünnepén tartottuk, október végén, mert a próbahelyszínünk, a Csabagyöngye Kulturális Központ január-februárban zárva lesz, s az időjárás függvényében márciusban nyit csak ki – meséli **Uhrin Viktor, a Békés Megyei Szimfonikus Zenekar vezetője.** – Így erre az időszakra nem tervezünk koncerteket. Szerencsére – mivel a tagjaink zeneiskolai tanárok – legalább a zeneiskolában tudnak egyénileg gyakorolni, közös próbákat azonban nem tervezünk, csak tavasszal, amikor bízunk benne, hogy ismét el tud indulni a koncertélet. Elvileg öthónapos kényszerpihenő következik, elmaradnak az adventi és az újévi fellépések, bár azon gondolkodunk, hogy legalább kamarazenekarral, kisebb formációkkal eljuttassuk a karácsonyi programokat.

Támogatások terén megkaptuk az előadó-művészeti többlettámogatás nagy részét, viszont a város által adott összeget már tavaly csökkentették, a jövő éviről pedig még vár ránk a tárgyalás...

De nagyon bízunk abban, hogy március után vissza tudunk térni a megszokott kerékvágásba!”

Dunakeszi hangversenyek – új helyszíneken

„A Dunakeszi Szimfonikus Zenekart is, úgy, mint a kulturális szféra jelentős részét, sajnos érintik a korlátozások. A székhelyünk, a Dunakeszi József Attila Művelődési Központ, az utolsó önkormányzati ülés döntése alapján nyitva marad, de csak részlegesen. A klubhelyiségek, próbatermek a december 10-től január 10-ig tartó időszak kivételével nyitva lesznek, a koncertezésre, színházi előadásokra alkalmas nagyterem viszont nem. Így a fent említett időszakon kívül, úgy tűnik, hogy próbálni fogunk tudni, azonban előadni a művelődési központban nem. Fontosnak tartjuk, hogy jelen helyzetben is értéket közvetítő, közösségépítő, igényes kulturális programot tudjunk nyújtani a közönség számára, ezért a városban kerestünk olyan helyszínt – ez a gimnázium aulája –, ahol a hagyományos újévi koncertünket és bérleti előadásainkat meg tudjuk tartani. A többi, városon kívüli játszóhelyeinkkel is egyeztetünk, illetve, ha kell, új helyszínt keresünk ott is, amennyiben hasonló problémák adódnának. Egyszerűen nem adjuk fel, keressük a lehetőségeket, a megoldást a folyamatos munkához, koncertezéshez” – mondja **Farkas Pál, a Dunakeszi Szimfonikus Zenekar vezetője.**

Dunakeszi Szimfonikus Zenekar

Gödöllői Szimfonikus Zenekar

Próbák a Királyi Váróban, koncertek a Lovardában

„A Gödöllői Szimfonikus Zenekar 2022-2023-as évadának korábbi terveit is módosítani kellett – és vélhetően még többször változtatni kell majd – a kialakult különféle körülmények miatt – ismerteti helyzetüket **Rácz Márton, a Gödöllői Szimfonikus Zenekar művészeti vezetője**. – „Az együttes vezetése számára a legfontosabb, hogy a működését biztosító Alapítvány által korábban vállalt kulturális feladatait, koncertjeit ellássa. A művészeti vezetés feladata az elnyert pályázatoknak és céltámogatásoknak a kihívások és a fennálló lehetőségek szerinti leghatékonyabb felhasználása. E szerint a cél a minél mobilabb és kisebb létszámot igénylő, de művészi szempontból a korábban tervezettekkel egyenértékű produkciók létrehozása, ami egyben biztosítja a zenekarhoz tartozó művészek folyamatos foglalkoztatását. Így egyszersmind lehetőség nyílik a szekciók további építésére és a műhelymunkára.

A szűkülő pályázati források ellenére az Alapítvány folyamatosan keresi a kitorési lehetőségeket. A mostani gazdasági helyzet sajnálatosan megghiúsított több tervezett együttműködést és vendégjátékot. A regionális intézményekkel és iskolákkal folyamatos újratervezésre kényszerülünk, mind az időpontok, mind a megvalósítható koncertek tekintetében. Mindezek ellenére nagy öröm, hogy minden partnerünkkel – bár kompromisszumokkal – a megvalósítás lehetőségét tudjuk keresni.

A zenekar nem rendelkezik saját üzemeltetésű próbateremmel és irodával. Gödöllő Város Önkormányzata biztosítja ezeket, valamint bérletes koncertjeinek helyszínét saját fenntartású intézménye, a Művészetek Háza Gödöllő épületében. A kialakult válság miatt ez az épület is sajnálatosan bezárásra került november 1-jével és nyitása csak 2023. áprilisára várható. Gödöllő Város Önkormányzata viszont segítséget nyújtott a zenekar működésének biztosítására: a próbák új helyszíne a 10 éve műemléki felújításon átesett Királyi Váro nagyterme, a zenekar irodáját pedig a Városi Könyvtár fogadta be. Bár e terem nem akkora, mint a Művészetek Háza

Konferenciaterme, de gondos tervezéssel itt is megvalósíthatók még a nagyobb létszámú produkciók próbái is. A Bérletes koncertek esetében a város megállapodásra jutott a Gödöllői Királyi Kastéllyal, amely – a város művészeti életének támogatására – lehetőségei szerint a Lovardában befogadja a Művészetek Házában korábban tervezett és lekötött rendezvényeket. Így a zenekar 2022 november és 2023 április közötti két bérletes és hat ifjúsági koncertjét meg tudjuk tartani.

A mostani helyzetben a zenekar számára a legfontosabb, hogy erősítse a közösségi szerepvállalását és ezzel a szűkebb és tágabb közösségi támogatottságát. Ezért a bérleten kívüli koncertjeinek (Adventi és Évköszöntő) megváltozott műsorában (is) jobban fókuszál a város és vonzáskörzetének művészeire és együttesekre, amelyeket elsősorban a Gödöllői Királyi Kastéllyal való együttműködés keretében tud megtartani. Az együttes most január-februárig tud előre tervezni. Nagy kérdés, hogy az azt követő időszakban is képes lesz-e megtartani a koncertjeit...”

Új dirigens a kecskemétiak élén

„A Covid időszaka sem volt könnyű együttesünk számára – meséli **Földi Jácint, a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar művészeti titkára** –, de ez a mostani talán még nehezebb, hiszen most még anyagi nehézségek is akadnak, amelyek megnehezítik az intézmény és a zenekar működését. Az együttesünk a Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ fenntartásában működik, s ez a helyszín ad otthont a próbáinknak és koncertjeinknek egyaránt. Az intézmény rezsiköltségei a jelenlegi helyzetben iszonyatosan meg fognak nőni, így temérdek még a kérdés, nem tudjuk mekkora árnövekedésekkel kell számolni.... Az Agóra az összes intézményét összevonta, s amit tudunk, mi is megteszünk, hogy minél kevesebb legyen a kiadás. A Hírös Agóra is kénytelen lesz bezárással némileg kompenzálni a kiadásokat, így december 20. és január 27. között semmilyen rendezvény nem lesz megvalósítható. Bízunk abban, hogy februárban már ismét tudunk koncertezni.

Kecskeméti Szimfonikus Zenekar

A kényszerű pihenő előtt azért még novemberben megtartjuk a Filharmónia Kodály-béreltsorozatához kapcsolódó hangversenyünket, Suzana Bartal zongoraművésznővel, s Kodály Zoltán születésének 140. évfordulója alkalmából, december 10-én többek közt a Psalmus Hungaricus-szal tisztelgünk. A kamaraformációkkal tervezett előadásainkat ugyancsak megrendezzük. A „Zenét hallgat a család” matiné-sorozatunk utolsó előadásai szintén felhangzanak decemberben. Több népszerű koncert viszont elmarad, mivel az Agóra kényszerű bezárása miatt a hagyományos újévi hangversenyünket, amit a kecskeméti közönség nagyon szeret és vár, nem tudjuk megtartani.

Az elmúlt két évben nagyon örültünk minden támogatásnak, amivel számolni lehetett. A Kulturális és Innovációs Minisztériumtól is érkezett plusz forrás, s az NKA-pályázatokon ugyancsak sikerrel szerepeltünk, akadtak többlet-támogatások. Sajnos a 2023-as évnél a költségvetését még nem látjuk előre... Hiszen még semmi hír a Minisztérium meghívásos pályázatáról. Ettől eltekintve tervezzük a következő évad műsorait, s olyan sorozatokon szerepel az együttes, mint a Tavasz vagy a Kodály Fesztivál. Jó lenne, ha kimagasló összegeket nem-

csak néhány együttes kapna, hanem egy-egy lenne az elosztás. Úgy tudom, hogy történtek e téren már lépések, de a mostani helyzet nem könnyíti meg mindezt.

Az együttesünk sokat fejlődött az elmúlt időszakban, s augusztustól új művészeti vezetője is van zenekarunknak Hollókői Huba karmester személyében.

Öröm számunkra, hogy a Hírös Agórához tartozhatunk. Nagy segítséget jelent az infrastruktúra, a marketing, a próbalehetőség és a koncertek megrendezésében, hogy egy ekkora intézmény része lehetünk. Reménykedünk abban, hogy az együttesünk életében jövőre már egy szebb korszak következik! “

Megtartott koncertek – több egyeztetés árán

„A zenekart és a színházat ugyanaz a nonprofit kft. működteti – meséli Kóczán Péter, a Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar vezetője – így a takarékoskodási intézkedések bennünket is érintenek, a teátrum november 1-jétől a fűtési szezon végéig, március végéig zárva lesz. Viszont abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a színházi előadások jelentős része átkerült a Liszt Kulturális Központba, ahol az együttesünk is próbálni és koncertezni szokott. Ide vonnak össze mindent, de legalább nem közvetlenül érint minket a rezsimelkedés, hiszen nem bérlők vagyunk. Így a helyszínen osztozkodnunk kell, viszont legalább meg tudjuk tartani a bérletes koncertjeinket, az ifjúsági előadásaink esetében is csak minimális változtatásra volt szükség. Decemberben pedig adventi templomi koncerteket is adunk, s az újévi hangversenyt, ami fontos esemény a város életében, számítanak is rá, ugyancsak meg tudjuk rendezni.

A várostól megkaptuk a támogatást, viszont az EMMI-nél megítélt összegnek eddig kevesebb, mint a felét kaptuk csak meg, s kérdés, hogy mikor érkezik meg a maradék... “

Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar

Szabolcsi Szimfonikus Zenekar

Ifjúsági koncertsorozat a szabolcsi együttesel

„Zenekarunk a Vikár Sándor Zeneiskolában tud próbálni, így fel tudunk készülni a következő hónapok koncertjeire. Novemberben 7-i kezdéssel 30 ifjúsági hangversenyt adunk a Filharmónia szervezésében Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Reménykedünk, hogy az iskolai aulákban, tornatermekben, művelődési házakban megfelelő hőmérséklettel találkozunk, de a szokásosnál melegebb öltözékkel készülünk. November 26-án Kodály Psalmus Hungaricusát adjuk elő a Cantemus Vegyeskarral Nyíregyházán, a Kodály hangversenyteremben Szabó Soma karnagy vezetésével. Decemberben terveink között szerepel a városi karácsonyi hangverseny a Római Katolikus Társszékesegyházban. Január 31-én a Filharmónia szezonbérlet keretében Mendelssohn műveket adunk elő Nyíregyházán Erdélyi Dániel karmesterrel, Nyári László hegedűművész közreműködésével” - ismerteti terveiket Nagy Gyula, a Szabolcsi Szimfonikus Zenekar vezetője.

Hozzáteszi azt is: „Nyíregyháza Város Önkormányzata 7 éve azonos összeggel támogat bennünket, ami az éves kiadásainknak majdnem a felét fedezi. Hála az égnek ezért a támogatásért, hiszen működésünk számára biztonságot jelent. Az EMMI-től a 2022. évi működésünkre kapott támogatás messze elmaradt az igényelthez képest, és a regionális zenekarok között is majdnem a legkisebb összeget kaptuk... Beadtuk a pályázatot a KIM által kiírt, kiemelt művészeti célok megvalósításának támogatására. Az ifjúsági hangversenysorozatunkra igényeltünk támogatást. Ennek eredményére még várunk.... “

Majd egy évvel eltolt 125. születésnap hangverseny

„Sok mindent terveztünk – meséli Román Géza, Tata-bánya Város Szimfonikus Zenekarának vezetője – például az együttesünk 125. születésnapját szerettük volna megünnepelni a Zeneakadémia Nagytermében

Román Géza

januárban. Sajnos olyan mértékben emelkedtek a terem-bérleti árak – a kezdeti 800 ezer forintról 3 millióig erre az egy estére – hogy végül úgy döntöttünk, maradunk a tatabányai Jászai Mari Színházban, s ezen a helyszínen rendezzük meg januárban, a Magyar Kultúra Napján az ünnepi estét. Közben sajnos kiderült, hogy a teátrum január 1-je és február 25-e között zárva tart, s mivel mi is ott tartjuk a bérletes koncertjeinket, így ezeket ugyancsak kénytelenek vagyunk elhalasztani. A jubileumi hangversenyt is elhalasztottuk, 2023. október 1-jére, a Zene világnapjára.

Mivel a helyi zeneiskolában van a próbatermünk, így gyakorolni legalább tudunk, de a próbaszámot is ritkítani fogjuk tavaszig.

Azt, hogy állami támogatás terén mire számíthatunk a következő esztendőben, sajnos még nem látjuk, szerencsére a várossal négyéves megállapodást kötöttünk korábban, bár ez – a Covid miatt – csökkentett összeg, erre legalább számíthatunk.

Sajnos elmaradnak a karácsonyi, újévi koncertek, de annak örülünk, hogy még a Bójte Csaba alapítványát támogató Déva-gálán muzsikálhatunk novemberben, és csak utána következik a hosszabb szünet.” ■